

Overført... 412 887 Kr.

frembragt et Materiale, hvis teoretiske og eksperimentelle Bearbejdelse har den største Interesse ikke alene for Fysiken, men ogsaa for andre Grene af Naturvidenskaben, saaledes baade for Astronomien og Kemien.

De Vilkaar, hvorunder den teoretiske Fysik arbejder her i Landet, har hidtil været i høj Grad ugunstige. Ganske vist er Faget i de bedste Hænder hos Professor, Dr. Bohr, hvis fremragende videnskabelige Virksomhed saavel herhjemme som i Udlandet berettiger til betydelige Forventninger til Resultaterne af hans Undersøgelser paa det heromhandlede Omraade, men de ydre Kaar for den paagældende videnskabelige Virksomhed har været saa vanskelige, at en Forbedring er absolut nødvendig. Det skal i saa Henseende anføres, at der til Professor Bohrs Stilling ikke er knyttet nogetsomhelst Budget, Laboratorium eller Assistance. For Øjeblikket raader Professor Bohr kun over en mindre Sum til numeriske Beregninger og Eksperimenter, tilstaaet ham for et enkelt Aar af Carlsbergfonden samt et enkelt mindre Værelse, der velvilligt er overladt ham paa polyteknisk Lærestanstalt. For at bøde paa disse ganske ufyldstgørende Forhold foreslaas der nu oprettet et Institut for teoretisk Fysik med den dobbelte Opgave at være Hjemsted for Undervisningen af de Studerende i den teoretiske Fysik og at muliggøre Udførelsen af numeriske Beregninger og eksperimentelle Undersøgelser i Forbindelse med den videnskabelige Bearbejdelse af Faget.

For at Undervisningen i teoretisk Fysik skal kunne drives paa en Maade, der svarer til Fagets Betydning for det naturvidenskabelige Studium, er det nødvendigt, at de Studerende faar Lejlighed til under Vejledning selv at udføre Beregninger og gennem Demonstrationer af Modeller og selvstændig Beskæftigelse med saadanne blive fortrolige med og danne sig et anskueligt Billede af den ofte abstrakte og matematisk komplicerede Teori for grundlæggende fysiske Fænomener. Et Institut for teoretisk Fysik maa derfor for det første foruden et Auditorium og Bibliotek indeholde Plads til en Modellsamling og Lokale til Brug for de Studerende til teoretiske Øvelser og Beregninger. Men dernæst maa Instituttet som ovenfor omtalt ogsaa frembyde Mulighed for Udførelsen af numeriske Beregninger af videnskabelig Art og eksperimentelle Undersøgelser i Forbindelse dermed. Dette Krav bliver Dag for Dag mere paatrængende og er begrundet i den ejendommelige og stærke Udvikling, hvori den teoretiske Fysik som Følge af de foran forklarede Forhold befinder sig. For Opnaelsen af den Forstaaelse af Stoffernes indre Bygning, som den teoretiske Fysik tilstræber, kan de numeriske Beregninger nemlig ventes at blive af overordentlig Betydning overfor en direkte Forøvelse af de teoretiske Forestillinger ved Sammenligning med Stoffernes forskellige fysiske og kemiske Egenskaber. Men hertil maa bestandig knyttes eksperimentelle Undersøgelser, for at man ved Udarbejdelsen af de paagældende Teorier stadig ad eksperimentel Vej kan prøve Konsekvenserne af de Muligheder, hvortil de opnaaede Resultater vil kunne føre.

I Erkendelse af den store Betydning, den teoretiske Fysik har for den moderne Naturvidenskab, og i Tillid til, at et Institut for teoretisk Fysik under Professor Bohrs Ledelse vil kunne gøre en videnskabelig Indsats af international Betydning, har en Kreds af private stillet et Beløb af 80 000 Kr. til Disposition til Erhvervelse af Grund for et saadant Institut eller, hvis Grunden erhverves ved Mageskifte, til delvis Dækning af Bygningsudgifterne. Af kgl. Bygningsinspektør M. Borch er disse sidste i et af ham udarbejdet Projekt anslaaede til ialt 198 500 Kr. Den projekterede Bygning indeholder i Kælderen — foruden den til Centralvarmeanlæg fornødne Installation — Forsøgsrum og Værksted m. v., i Stueetagen Auditorium, Værelser for Be-